

Politieke beschouwingen Algemeen Belang 2020.

Voorzitter, collega's en toehoorders.

We bespreken de begroting tegen de achtergrond van grote zorgen.

Zorgen, veroorzaakt door het afschuwelijke coronavirus.

Zorgen over gezondheid, de toekomst, en financiële zelfredzaamheid zijn bij veel inwoners van Valkenburg aan de Geul aan de orde van de dag. Zorgen ook over de gemeentelijke financiën en de onder druk staande, door toerisme gedomineerde, Valkenburgse economie.

Echter voorzitter er is ook ruimte voor hoop, hoop die ik put uit de sterke Valkenburgse samenleving die niet ineens veranderd is. De oplossing voor de crisis is immers gelukkig al veelvuldig aan het werk. Onze inwoners en ondernemers getuigen in deze crisis van verantwoordelijkheidsbesef en gemeenschapszin, van inwoners die boodschappen doen voor de meest kwetsbare tot ondernemers die bedreigingen weten om te zetten in kansen, we zagen en zien het allemaal in onze gemeente.

Voorzitter, het is niet onze taak om een goede samenleving te maken. Het is onze taak te bevorderen dat het binnen een samenleving gemakkelijk is om goed te zijn. Algemeen Belang wil er dan ook voor pleiten om de randvoorwaarden voor burgerinitiatieven te blijven creëren. We roepen de raad dan ook op om ook na 2022 een aanzienlijk bedrag voor kern overleggen ter beschikking te stellen. Indien nodig zullen wij hier in 2^e termijn een motie over indienen. Verder vragen wij het college om de diverse kernoverleggen en burgerinitiatieven niet langer stiefmoederlijk te behandelen.

Sprekend over burgerbetrokkenheid willen wij aandacht vragen voor samenhang, betrokkenheid en engagement onder jongeren. De gemeente Valkenburg aan de Geul biedt onvoldoende mogelijkheden voor ontmoeting en ontplooiing van jongeren. Als jongeren niet investeren in maatschappelijke betrokkenheid, ligt later sociale eenzaamheid op de loer. In dit verband stellen wij een maatschappelijk, cultureel jaarprogramma voor jongeren voor. Dit jaarprogramma willen we vormgeven met en door jongeren (denk aan organisaties als LOS en Code 043). Ook willen we hier de combifunctionaris voor inzetten. Uiteraard mede georganiseerd met en door de verenigingen die onze gemeente rijk is. Om dit mogelijk te maken willen we 50.000 euro vrijmaken uit het jeugdbeleid en innovaties jeugd. Graag een reactie van raad en het college hierop.

Voorzitter staat u mij nu toe om nu per programmaonderdeel enkele opmerkingen te plaatsen.

Programma veiligheid toezicht en handhaving:

Ons adagium is dat iedereen in Valkenburg aan de Geul veilig moet zijn en zich veilig moet kunnen voelen. Dit adagium wordt door ons college en het ambtelijke apparaat veel eer aangedaan. Desalniettemin maken wij ons zorgen. De focus van onze handhaving is verschoven van het aanpakken van kleine criminaliteit en overlast naar het handhaven van coronamaatregelen. Daar moet een gezondere balans in komen, is hiervoor de formatie van het aantal BOA's aan de maat? Ook willen wij nogmaals gewag maken van de capaciteitsproblemen bij de politie. Hier moet een verandering in worden aangebracht. Creatieve oplossingen zoals de door ons voorgestelde vakantieagenten moeten daarbij niet geschuwd worden. Toch zien en horen we hier bijster weinig over. We vragen u dan ook concreet wat u gaat doen om het capaciteitsprobleem bij de politie te beteugelen. Verder maken wij ons ernstige zorgen over het gemak waarmee jongeren praten over drugs en drugsgebruik. Verontrustende berichten uit buurgemeenten (waaronder Brunssum) dat leerlingen van basisschoolleeftijd worden geronseld als drugsrunner willen wij niet straks ook in

Valkenburg aan de Geul horen. Wij vragen u dan ook welke stappen dit college onderneemt om de normalisering van drugsgebruik tegen te gaan. Weer een ander punt van zorg is de ondermijnende criminaliteit. De burgemeester heeft een aantal keer aangegeven de fractievoorzitters mee te nemen in het ondermijningsbeeld Valkenburg aan de Geul en de daarop te ondernemen acties, helaas heeft deze sessie nog steeds niet plaatsgevonden.

Een laatste punt van zorg is de bezetting van het Valkenburgse vrijwillige brandweerkorps. Het is geen geheim dat er dringend meer man- en vrouwkrachten bij onze brandweer moeten komen. We doen daarom een suggestie, wij nodigen ambtenaren (bijv. handhaving en buitendienst) uit om zich te melden als brandweervrijwilliger. Daartegenover staat een soepele opstelling van de gemeente. Tijdens werktijd wordt ruimte gecreëerd voor opleiding en uitrukken. Graag een reactie van het college hierop.

In het kader van Coronaveiligheid vragen wij u of het mogelijk is al onze inwoners van een wasbaar mondkapje te voorzien?

Programma toerisme en economie:

Voorzitter bij de programmaonderdeel zal ik iets langer stil staan. Dit vanwege de door ons en het CDA geuite zorgen over de economie in onze gemeente die sterk gebaseerd is op toerisme en daarmee kwetsbaar is. Bovendien is het niet altijd de gemeenschap maar een kleine groep ondernemers die profiteert. De afgelopen jaren zette de gemeente de sluizen voor het toerisme wijd open omdat het tijdens de economische crisis een van de weinige kansrijke sectoren was. Hotelinvesteringen werd aangejaagd, het centrum ging op de schop en kerststad Valkenburg groeide enorm. Dit waren mooie en noodzakelijke investeringen en resulteerde in een grotere bekendheid en toeloop voor onze gemeente. Het besef dat drukte en toerisme ook tot problemen kan leiden is echter nog niet overal doorgedrongen. Een belangrijk argument om het toerisme te omarmen, is dat het werkgelegenheid oplevert. Het gaat daarbij om banen in hotels en pensions, horeca, cultuur en recreatie en personenvervoer, banen overigens die grotendeels parttime zijn. Onduidelijk is echter hoe groot die toegevoegde waarde voor de Valkenburgse economie is. Feit is dat de Valkenburgse stadskas profiteert van de toeristenstroom in de vorm van toeristenbelasting, gemakkelijkhedenretributie en parkeeropbrengsten. In hoeverre deze inkomsten opwegen tegen de directe kosten, is een vraag die nauwelijks wordt gesteld. Een exacte becijfering is niet voorhanden. Maar een ruwe rekensom zou wel eens een ontvullend beeld op kunnen leveren. Alleen al het onderdeel 'verkeers- en veiligheidsmaatregelen Kerststad' kost de gemeenschap jaarlijks 206.000 euro. Dan hebben we het nog niet over extra personeelskosten voor politie, handhaving, ambulance, brandweer in drukke periodes.

En dan zijn er nog de indirecte kosten van het toerisme zoals bijvoorbeeld de subsidies voor Visit Zuid-Limburg en het museum. Of wat te denken van de 'zachte kosten' als overlast, verminderde leefbaarheid, de afbraak van sociale cohesie en het verdwijnen van authentieke ondernemers en buurtwinkels? Eigenlijk zouden we de rekenkamer eens moeten vragen een kosten en batenanalyse van het toerisme te maken. Hoe denkt de raad hierover? Graag een reactie van de overige fracties hierop.

Daarbij merken we nog op dat de voordelen van de bezoekerseconomie terecht komen bij een beperkt aantal ondernemers die succesvol inspelen op het gedrag van de massatoerist. Het zijn veelal, vastgoedeigenaren, grootschalige Airbnb-verhuurders en Airbnb zelf die garen spinnen bij onze focus op toerisme. Mede door deze Airbnb ontwikkeling dreigt Schin op Geul op termijn een spookdorp te worden. Gezien beperkte intrest bij banken vormt vastgoed een aantrekkelijke beleggingsoptie. Waardoor een huisje in het 5 sterrenlandschap gekocht wordt door beleggers die het huis vervolgens verhuren als Airbnb. Gevolg Jongeren vinden geen woning meer in eigen dorp, de leefbaarheid is tanende en onze cultuur gaat ter zielen. Dit moeten we niet willen. Bovendien

pompen inwoners meer geld in de economie dan toeristen. Zo laat de koopstromenmonitor van Rabobank zien dat de eigen gemeente nog steeds de belangrijkste bestemming van de consumenteneuro is. Iedere week een ander airbnb'er maakt dat er minder inwoners zijn die deze consumenteneuro uitgeven. Met andere woorden. We moeten ervoor zorgen dat de gemeente nu en in de toekomst op haar inwonersaantal blijft of wellicht in inwonersaantal stijgt. Dit kunnen we doen door een aantrekkelijke leefomgeving met goede voorzieningen te creëren. Daarbij mogen betaalbare woningen niet ontberen. Gelukkig zet het college goede stappen om het woningaanbod- zeker ook voor jongeren- te verbreden. De vraag aan de wethouder, is er vandaag rondom woningbouw nog iets te melden? Naast een goed voorzieningenniveau en betaalbare woningen, is werkgelegenheid een belangrijke vestigingsgrond. We verzoeken het college dan ook om volop te lobbyen voor deze werkgelegenheid. De komst van de Einstein telescoop zou daar enorm bij helpen. Onze fractie is bereid om in dit verband vanuit de investeringsreserve strategische projecten een bijdrage te leveren. Maar ook het slechten van grens barrières zodat onze inwoners kunnen werken in de vele grote steden die ons omringen (Aken, Maastricht, Keulen, Düsseldorf, Luik, Antwerpen, Brussel) moet het parool van het college zijn. Wellicht kan het college faciliteren in Duits en Franstalige lessen. Hoe denkt het college hierover?

Voorzitter ik gaf al kort aan dat normaal gesproken alleen al voor de verkeersveiligheid kerststad ruim 2 ton per jaar wordt uitgegeven. Kan het college aangeven welk deel van de kosten kerststad dit jaar reeds gemaakt zijn vanwege het relatief late afblazen van de kerstmarkt?

Voorzitter ook willen wij kort reageren op de opwaardering van het centrum als historisch monument. In het verleden werden historische wandelingen voor scholieren georganiseerd. Dit is een prima Coronaproof activiteit die we wellicht nieuw leven in kunnen blazen. Daarbij moet de historie van de kernen zeker niet vergeten worden. Denk bijvoorbeeld aan de WO2 fabriek in Geulhem.

Een laatste punt dat ik in het programma toerisme en economie wil stipuleren is de stedenband met China. Binnen onze fractie zijn n.a.v. een uitzending van Nieuwsuur zorgen over deze stedenband. Ik citeer "Het is duidelijk dat er flinke knelpunten zijn bij het onderhouden van partnerschappen met China. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft die in kaart gebracht. Er waren vooral vragen over informatieveiligheid, landelijk- en Europees beleid en het herkennen van strategische investeringen. Een landelijk kennisnetwerk moet plaatselijke bestuurders nu gaan adviseren. Gemeenten en provincies - maar ook universiteiten en bedrijven - kunnen aankloppen voor advies." Einde citaat. We gaan ervanuit dat het college de stedenband heroverweegt of minstens aanklopt bij het landelijke kennisnetwerk. Aan het college de vraag, welke actie gaat u ondernemen?

Programma Sociaal Domein:

We zijn enorm geschrokken van olopende tekorten binnen het Sociale Domein. Kort en goed willen wij weten welke stappen het college gaat zetten om deze problematiek voor de toekomst te beteugelen. Dit terwijl in de jaren 2016 en 2017 zelfs een daling van de lasten heeft plaats gevonden. Het is voor ons dan ook onbegrijpelijk dat deze stijging nu zo fors is. Daarbij bevreemd het ons dat u de verwachte kostenstijging pas meld bij het aanbieden van deze begroting. De vraag is waarom heeft u dit niet eerder geweten en niet eerder met ons gedeeld?

Binnen dit programma willen we nogmaals aangeven dat de uitwerking van het sport en accommodatiebeleid veel te lang op zich laat wachten. In dit verband vragen wij u naar de laatste

stand van zaken rondom het tenniscomplex Berg en Terblijt alsmede de ontwikkelingen bij SV Geuldal.

We hechten eraan te vermelden het jammer te vinden dat we vandaag niet kunnen spreken over de voortgang Polfermolen. U heeft namelijk aangegeven hier pas in december op terug te kunnen komen. Dit verdient geen schoonheidsprijs! En zorgt opnieuw voor veel onzekerheid bij gebruikers. Hoe kon het gebeuren dat we na de zomer geconfronteerd zijn met problemen die we van mijlenver zagen aankomen, waarom is hier niet eerder op geanticipeerd?. Denk daarbij aan het uitblijven van een huisvestingsoplossing voor de gebruikers/verenigingen en de financiële tegenslagen binnen het sociale statuut. In onze ogen heeft het college hier onder de maat gepresteerd.

Binnen het sociale domein vragen wij ook naar eventuele resultaten van de inzet van de beweegmakelaar? Wij vragen dit omdat er bij de beweegmakelaar juist vanwege Corona een grote opgave ligt. Het is algemeen bekend dat jongeren extra hard getroffen worden door deze crisis vaak werken deze als uitzendkracht of op basis van 0-urencontracten, veelal in de horeca sector. Het is dan ook niet vreemd dat het UWV een groei van het aantal vragen voor inkomensondersteuning onder jongeren meld. Onze oproep breng deze mensen in beweging. Voorkom met man en macht dat deze jongeren door schulden op jonge leeftijd getekend zijn voor het leven. In dit verband is het wellicht een idee om deze groep ondersteunende werkzaamheden in bijvoorbeeld de zorg te laten verrichten, graag een reactie van het college hierop.

We zijn verheugd dat er binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul aandacht is voor eenzaamheid. In dit verband vragen wij u of er al resultaten rondom het meldpunt eenzaamheid te melden zijn.

Programma Ruimtelijk Domein:

De fractie Algemeen Belang is enorm verheugd met de extra gelden die zijn vrijgemaakt voor het wegonderhoud. Door nu werk te maken van het wegonderhoud in alle kernen. Krijgen de dorpskernen eindelijk de aandacht die ze verdienen. Kijkend naar het groenonderhoud hopen we dat er in alle kernen van onze gemeente ruime aandacht is voor het groenonderhoud, een verdere toename van het onderscheid tussen kernen/centrum achten wij daarbij voor de toekomst niet wenselijk.

Verder willen wij u vragen aandacht te besteden aan het onderhoud van gemeenschappelijke voorzieningen zoals fietsenstallingen, zwerffietsen dienen tijdig verwijderd te worden.

Binnen dit programma willen wij u ook vragen naar een laatste stand van zaken rondom de diverse aangekondigde gebiedsontwikkelingen. Zo vinden wij het vreemd dat de resultaten van het onderzoek Gebiedsvisie Walramplein-Berkelplein nog niet met ons gedeeld zijn. Ook ontvangen we graag een update over de projecten Kint, ignatiusvallei, kasteel Oost en Croix de Bourgogne. Wij willen uitdrukkelijk voorkomen dat er situaties ontstaan zoals bij de Bergervliet in Berg en Terblijt. Waar we al meer dan 10 jaar op ontwikkelingen aan het wachten zijn. Sprekend over de Bergervliet zijn we ook hier benieuwd naar de laatste stand van zaken.

De fractie Algemeen Belang is van mening dat gehandicapten en mensen die slecht ter been zijn, zoveel als mogelijk, toegang moeten hebben tot natuurlijke zichtlocaties en recreatiegebieden. In dit kader lijkt het ons passend de wandel-, fiets- en ruiterroutes in onze gemeente tegen het licht te houden. Hetzelfde geldt voor gemeentelijke gebouwen en voorzieningen. Kan de Wethouder toezeggen hier speciale aandacht aan te geven?

Onder het programma ruimtelijk domein vallen naast infrastructurele voorzieningen ook voorzieningen uit de digitale infrastructuur. De coronacrisis heeft een grote behoefte gecreëerd voor snel internet (vanwege thuiswerken). Dit snelle internet via glasvezel is zeker in het buitengebied van onze gemeente niet aanwezig. Wij hebben dit eerder aangekaart en inmiddels loopt in de kern Sibbe een lobby voor een glasvezel netwerk. Kunt u aangeven wat de stand van zaken van deze lobby is. Bekend is dat de aanbieders van glasvezel pas overgaan tot de aanleg wanneer er een haalbare businesscase is. Voor kleinere kernen is een haalbare businesscase lastig te bereiken. Wij vragen het college dan ook om de aanbieders van het glasvezelnetwerk alsmede de lobby van het kernoverleg sibbe optimaal te faciliteren, graag een reactie van het college hierop?

We zijn blij om op pagina 167 van de begroting te lezen dat er de komende jaren structureel ruim 45.000 euro wordt uitgegeven aan speelvoorzieningen, dit terwijl hier in 2019 nog maar 13.000 euro voor gereserveerd was. Kunt u deze financiële impuls verklaren? Voorzitter u zult hoe dan ook begrijpen dat ik hoop dat we vandaag snel klaar zijn dan kan ik weer lekker gaan buitenspelen.

Programma Algemene taakvelden.

Onder dit programma valt het taakveld uitkeringen gemeentefonds. Bekend is dat de tweede kamer gaat spreken over een nieuwe verdeelsleutel voor het gemeentefonds. Deze verdeelsleutel is voor kleine gemeentes zoals de onze ontzettend nadelig. Wij vragen u dan ook of en hoe u de lobby richting 2^e kamer organiseert?

Verder gaat dit programma over burgerzaken en communicatie:

Meer dan voorheen wil de burger dat informatie op ieder gewenst moment bereikbaar is. Buiten de meer traditionele informatiedragers, zoals balie, brief, fax, telefoon, e-mail maken burgers voor het verkrijgen van informatie en het afnemen van diensten steeds meer gebruik van het Internet. Klachtenafhandeling en bel- en herstellijn moet goed functioneren. In dit verband wil wij een compliment maken voor de nieuwe gemeentelijke website. De fractie Algemeen Belang verwacht overigens dat de dienstverlening richting de burger jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld wordt. Ook nu de gemeente een duidelijke regierol in handen neemt en dienstverlening uitbesteed aan derden. Overigens kunnen we hier een voorbeeld nemen aan BLM wegenbouw die het omgevingsmanagement bij de aanleg van de Valkenburgerstraat In Berg en Terblijt piekfijn in orde had .

De fractie Algemeen Belang vindt het belangrijk dat Informatie richting burger goed, snel en op tijd gebeurd. Verder is het van belang de burger zoveel mogelijk voegtijdig bij beleidsvorming te betrekken. De communicatie over genomen acties ten aanzien van klachtafhandeling en bel en herstellijn (KCC) goed en duidelijk moet zijn. Jongeren zich meer betrokken moeten voelen bij maatschappelijke discussies.

Concreet vragen wij het college:

- De bestaande actieve informatievoorziening blijvend te evalueren.
- Meldingen en klachten te monitoren en blijvend te evalueren.
- Gemeentelijke dienstverlening blijvend te evalueren.
- Daar waar mogelijk burgers in een vroegtijdig stadium te betrekken bij beleidsvorming
- Te onderzoeken hoe we jongeren meer kunnen betrekken bij beleidsvorming.

Duurzaamheid:

In de voorliggende begroting is de reserve duurzaamheid 0 euro. Uitgangspunt is dat beschikbare budgetten namelijk volledig worden ingezet in 2020. Kan het college aangeven wat er afgelopen jaar is gebeurd in het kader van duurzaamheid? Mochten er nog gelden over zijn dan bepleiten wij naast de subsidie op het afkoppelen van regenwater een subsidie op het isoleren van woningen. Ook vragen wij u om met de woningcorporaties in gesprek te gaan om de vastgoedportefeuilles te verduurzamen. Veel sociale huurwoningen in onze gemeente kennen nog geen enkele vorm van isolatie.

Voorzitter, een laatste vraag die de fractie Algemeen Belang heeft gaat over ontwikkelingen in de regio. Kan het college aangeven op welke wijze we gaan anticiperen op bestuurlijke ontwikkelingen? rondom Meerssen en Maastricht?

Voorzitter. Ik rond af met de conclusie dat we door beperkte middelen niet al onze wensen en ambities kunnen vervullen. Desalniettemin mogen we blij zijn met wat er wel gerealiseerd wordt. In tegenstelling tot hetgeen criticasters ons doen geloven gebeuren er goeie dingen in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Over het algemeen ligt het voorzieningenniveau en de tevredenheid van onze burgers hoog. Ook heeft de Coronacrisis laten zien hoe flexibel en bovenal hoe “lief” de valkenburgers eigenlijk voor elkaar zijn. Wij hopen vurig dat onzekere tijden snel plaatsmaken voor voorspoed!

Rest mij nog de ambtelijk samenstellers van deze begroting alsmede het hele ambtenarenapparaat te danken voor hun inzet.

Tot zover in 1^e termijn.